

PATNUBAY NG BAYAN

THE PEOPLE'S GUIDE - GUIA DEL PUEBLO

YEAR
AÑO
TAON

IV

MANILA, JUNE
MAYNILA, HUNYO

1918

No. 38
BLG.

Grafono
Columbia
Conquistador
P 35.00

**FRIENDS - THIS IS THE
BEST ADVICE YOU COULD GET.
MUSIC IS THE CAUSE OF ALL
HAPPINES.**

TO GET THE WORLD BEST MUSIC
EVERY PROSPEROUS FAMILY OWNS A
**Columbia Graphophone
and
Records.**

DO YOU WANT TO ENTERTAIN YOUR FRIENDS.
DO YOU WANT TO LEARN HOW TO DANCE.

BUY A GRAFONOLA TO DAY AND
KEEP THE DOCTOR AWAY.

Prices - from 15.00, -30.00-40.00-45.00
70.00-80.00-up to -P-450.00.

EASY PAYMENT PLAN.

Write for Information and Cataloge.

DO IT TO DAY

BECK'S

ESCOLTA.

MANILA.

Grafono
Columbia
Campeon
P 70.00

Grafonola
Columbia
Jewell
P90.00

Urrutia y C.^a

Exportadores é Importadores

Comerciantes en toda clase de productos del país

Consignatarios de los vapores.

'Albay," y Ntra. Sra. de Begoña," con servicio regular á los puertos de Legaspi, Tabaco, Lagonoy y Daet.

Muelle de la Industria 1043

MANILA, I. F.

Dirección Telegráfica: "URRUTIA"

P. O. Box 597.

Claves: AI, ABC, 4.a y 5.a Edicion y Lieber's

Teléfono 319

INSULAR LUMBER COMPANY

Our Tanguile and Almon Lumber Offers an Acceptable
and Reasonably Priced Substitute

FOR

MAHOGANY

Large Stocks Always on Hand Well Manufactured
and Seasoned.

Write for Samples and Prices.

MANILA, P. I.

THE PEOPLE'S GUIDE

ENGLISH SECTION

EDITOR P. L. STANGL, B. S.
P. O. Box 733, Manila.

PROPRIETOR AND MANAGER:
SOFRONIO G. CALDERÓN
758 Reina Regente, Binondo, Manila.

SUBSCRIPTIONS

Single No. P 0.10
One year 1.00
" " in provinces 1.20
U. S. and Foreign: one year 2.00

4th Year.

MANILA, JUNE 1918

No. 38

COURAGE

That Undefinable Power Which Makes Us Continue in Pursuit of an Ambition,
Even Though Our Weaker Selves Bid Us Give In

"Remember", said one of our Civil War Generals to his men before going into battle, "in all probability the enemy are just as scared of us as we are of them, so let's continue our charge with vigor that the courage of the enemy may be broken and that our own may be maintained to the very end."

It is a fact that we would accomplish much more in our lives if we would but have a little more confidence in our own ability to succeed. This lack of courage prevents many people, both young and old, from attempting things that are in reality well within reach, and from continuing in pursuit of an ambition when the battle is all but won.

In the great armies of the world men are trained to be brave in the face of great dangers—they are trained to continue their charge upon the enemy, even though comrades are being killed to the right and to the left—never flinching once, nor permitting their minds to become cowardly.

So it is with boys and girls who are in that glorious period of youth attending school or college where others, too, are being trained that each may graduate equipped to tackle the

bigger responsibilities of life with a courage and enthusiasm which will conquer for them their greatest ambitions.

It is just as wonderful an experience to be recognized as a big boy or girl as it is to be a big man or woman. So don't sit back and wait until age has crept on before making a real attempt to succeed in something that is big and worth while.

In class don't sit crouched behind the ones in front so as not to be called upon and compelled to make good, nor in sports to jump aside and encourage another to take your place, when in your heart you believed the active part of the game was coming your way. But stand up under the strain and prove that you are a person of courage. To shirk constantly the responsibility of making good before others, as well as to one's own conscience, is to encourage a life of failure, rather than one of strength and success.

While at school or college earn a reputation for being brave—do those things that are worth while and that will make your classmates remember you always for your courage and strength of character.

 PHONE 3576	<h1>I. de LEON</h1> <p>EXP. RT HOUSE & SIGN PAINTER AT LOWEST PRICES.</p> <hr/> <p>175 ROSARIO, BINONDO, MANILA.</p>	 TEL. 3576
--	--	---

"Stupid Martha"

BY ELIZABETH V. BROOKS.

I'd hate to be as stupid as Martha is," Rosie's voice vibrated with peculiar complacency. "Why, to-day, the algebra lesson was rather hard and Martha had about half the examples."

"She doesn't seem like a stupid girl," Rosie's mother said musingly. "When I called there the other day, I had a little talk with Martha while I waited for her mother to come down. I thought she seemed very intelligent, and unusually mature for a girl of her age."

"Oh, she can talk well enough," Rosie answered carelessly. "And there are lots of girls in the class who don't stand as well in their lessons. But most of them never study, and Martha does. Oh, no, she certainly is stupid. I can't help being sorry for her."

Perhaps pretty Rosie would realize that she has less reason for complacency than she supposes, if her daily life and that of her classmate Martha, could be put side by side. Rosie's father is a prosperous man. Her mother has two servants and as far as her home life is concerned, Rosie is as free of care as the lilies of the field. She does not even make her bed, or hang up her dresses she takes off. Her mother collects her books for her, and has them on the table with her gloves and purse. Except for the time she gives to study, she is altogether free from any duties requiring time or effort. Martha's case is very different. There are a number of younger children, and Martha's busy mother keeps no help. Martha is up at six o'clock every morning the year round. She helps with the breakfast and the breakfast dishes, puts her room in order for the day, and assists the younger children in getting ready for school. Indeed when Martha leaves home in the morning, she has accomplished more household work since rising than Rosie does in a month.

Martha hurries home after school, not to

rest or to study, but to help her overtaxed mother with some of the pressing duties. Martha often launders a shirt waist after school hours for the next day's wear. She does all her own mending, and makes many of her more simple garments, besides helping with the sewing for the younger children.

It is not strange that under these circumstances Martha does not stand as well in her studies as such girls as Rosie. Those of her classmates who adopt such a supercilious attitude toward what she accomplishes, in all probability would not do as well in her place.

Perhaps some of you are equally unjust toward some girl in your school. Remember that a girl's outside duties should be taken into account in estimating what she accomplishes.

Two Words.

There are two words so short that they are uttered before reflection has time to repress them. So light that they flutter from mouth to mouth, without our even knowing from whose lips they came. So powerful that they justify slander, authorize calumny, reassure the most timorous consciences, and circulate without contradiction the gossip which destroys reputations and prepares the ruin and despair of families. They are called "They say."

The Lion's Head.

The water in a great many public fountains, whether for man or beast, comes out of a lion's mouth. It is probable that many persons have wondered why a lion's head should have been chosen in preference to any other design. This is said to be the reason:

Among the ancient Egyptians the rising of the waters of the River Nile was the most important event of the year, as it meant life and prosperity to the whole nation.

The rising of the waters always took place

MOULDING

Fishing Tackle Rods Reels Tines
Hooks Spoon Hooks Artificial
bait etc.

Complete Stock.

SQUIRES BINGHAM Co.

MANILA Sportman's Headquarters SHANGHAI

Oh, Fiestas de Antipolo!

Antipolo sugiere la idea de encantadores ternos de jusi y piña, limpios y pulcros. Nunca es tan bella y adorable una chica como cuando está vestida con esta clase de ternos lavados por la **SANITARY STEAM LAUNDRY** que ofrece un servicio esmeradísimo. Para comprobarlo, llamad al teléfono 529, calle Arlegi 918, Quiapo. Precios económicos.

when the sun was in the constellation of Leo, or the lion; so the Egyptians adopted the shape of a lion as the symbol for the life-giving waters of the Nile, and all their fountains were carved with a lion's head. The Greeks and Romans copied this symbol, and so it has come down to us.

An Ancient Custom Among the Papago Indians

—o0o—

AMONG the Papago Indians who live in the State of Sonora, México, there is an ancient custom that prevails at harvest time. Those who have an abundance freely share with those who have little, very much after the manner of American pioneers who used to pass around the fresh spare ribs and side pork to their neighbors when they butchered. If a Papago Indian has a bountiful harvest, he is visited by his relatives, friends, and even strangers who have no other claim on him except that they are also Papagos. Across the line in Arizona this custom has died out to a considerable extent, though in the earlier days there was the saying, "To arrive at a Papago house is like coming to one's own relatives."

Tourists of the Flower Families.

Did it ever occur to you, that some flower tourists once made their choice of seaside or mountainside just as you are making your choice this year? You will find them there waiting for you. Just as you have made yourselves ready for surf or wind-swept mountain tops, so the flower travelers made even more careful preparation for all the year-round living in one of these far-away vacation places.

The wonderful part about some of these flowers is that they went on their journeys from the same places from which you will start. They found surprises waiting for them, especially beside the sea. There was loose sand instead of rich, heavy earth for them to stand and grow in. There were the tides, sweeping upon them at the most unexpected times and likely to uproot them and take them out to sea. There was salt water instead of fresh to drink. There were all sorts of new and hungry animals to nibble their roots and leaves.

"We won't give up, though," the flowers that had gone to the seashore, thought. So they bravely changed their entire manner of living when they settled down in the marshes and on the beaches beside the sea.

Yu Biao Sontua

DASMARIÑAS No. 209. MANILA, I. F.

Comerciantes
en toda clase de productos
del País.

Importación de Arroz.
Molino de Arroz en Bautista,
Pangasinan.

ARMADORES DEL VAPOR

Y. SONTUA

SUCURSALES:

Calbayog, Catbalogan, Carigara, Tacloban y Surigao.

Dirección telegráfica: "SONTUA."

Tel. 68, P. O. Box 186.

ASERRADORA MECANICA

DE

DEE C. CHUAN & CO.

JUAN LUNA 1028.

Venta de maderas del país de todas clases y dimensiones, en bruto y aserradas. Contratistas de obras y edificaciones.

TEL. 8561. MANILA. TEL. 315'.

One of the first things the seashore flowers did was to toughen their roots and twist and twine them more. This gives them a firmer hold in the sand. Then they developed thicker leaves, fleshy and capable of swelling. In these they hold for days a precious supply of fresh rain water that they depend upon for their lives. Next, the flowers that had camped down beside the sea covered their stalks or leaves, in many instances, with sharp prickles and spines so as not to be easily edible.

One more change there was in the flowers of the sea. You love to wear bright sweaters and caps at the seashore. The fishermen often make gay spots of color in their oilskin coats and colored caps against the gray of the sand and the green of the sea. It seems as if the beach flowers had some such thought, for they really did change their colors, deepening them and making them more vivid when they took their trip from the field or garden to the sea. Some people who do not see the fairyland in outdoors say that the salt in the air and sea water makes the colors of the seaside flowers brighter. We like to think, though, that the flowers of the sea knew how much their color is needed in the waste places to which they traveled, and so they decided to make themselves just as pretty and bright as they could.

You will find them all there, waiting for you, if you go to the seashore this summer. Look carefully at these flowers and see how wonderfully they have adapted themselves to their new manner of living. Here is the seashore golden rod, ready to welcome you. Its leaves are broader, and fleshier than those of the country golden rod, and its blossoms are a brighter gold in color. These are its only differences. Here, also, is the sea aster, grow-

ATENEEO RIZAL

COLLEGE OF PHARMACY—COLLEGE OF AGRICULTURE.

Founded 1904—Incorporated 1909.

SPECIAL COURSES IN AGRICULTURE
BEGIN JULY 1—1918

The new term opens July 1st. Inscription now open. New laboratories and greatly improved courses and equipment.—The best College of its kind.

For particulars apply to 723 725 Rizal Ave., Sta. Cruz, P. O. Box 733.

ing lower than the aster of our gardens and country lanes so that it may not be easily uprooted and washed away by the tides; and its royal purple blossoms are more gorgeous in color than any cultivated aster. You may pick yellow poppies at the seashore. It is a variety of our common poppy, wild, or cultivated, but its color, beside the sea, is almost gold. To protect its seeds from being scattered too close to the mother plant, this sea poppy has long, horn shaped seed pods that, bursting, scatter the seeds as if they had been shot from a popgun a long distance away.

Morning-glories have made a trip to the seashore. They are called convolvulos there, and the flowers are much larger and less fragile than those which peep in one's window at home to say "good-morning" and "good-night." The red ironweed that we know so well as it stands like masses of smoldering fire beside old roads, inland, grows, too, beside the sea. It develops a new form of blossom on the beach—a flaring, trumpet-shaped flower of fire color. Here, it is called trumpet weed as if it were calling across the waves to Neptune and his sea horses to ride up as far as they dare upon the shore.

There is a sea lavender, more sweet scented than the lavender that grows in grandmother's garden. The seaside ground nut belongs to the pea family, but its pods and the ground nuts that grow inside them are large and used to be a favorite food of the Indians. The despised ragweed that farmers wage such warfare with, dresses itself in masquerade fashion and is very popular at the seashore. It develops tall, glossy leaves and a quaint shape as if it were a woman in long, green garments. No longer ragweed, it is known as the marsh elder, related to the elder tree mother of Hans Christian Andersen's fairy story. (To be continued)

TY-CAMCO, SOBRINO

IMPORTACION Y EXPORTACION DE TODA CLASE DE PRODUCTOS

Comisiones y Consignaciones

Consignatarios de los vapores "Churruca" y "Panglima."

Hormiga No. 10.

Manila, I. F.

Don't be deceived by the high prices and low quality of other shoes and repair work. You can get the best at Casey's the same price.

TRY CASEY'S REPAIR DEPARTMENT
CASEY'S HOSPITAL

FOR

SICK SHOES

307 M. H. del Pilar, Ermita.

PHONE 3878

How much do YOU earn?

Are you earning enough to be able to live comfortably? With the present high cost of living, it is necessary to earn a substantial salary in order to be able to do so. What could be had for ₱100 before the War would now require at least ₱150.

If your earnings are not sufficient for your expenses, the only thing you can do is to find some way to increase your income.

To increase your earnings, first ask yourself, "Why isn't my salary increased?" What keeps me from earning more? Why don't I get ahead?"

"WHAT keeps you back? Why isn't your salary increased? Your lack of SPECIAL TRAINING is the only possible answer. You do not know as much as you should about your work. You are not doing your work as efficiently as you could. If you only knew more about your work, you would be earning more at the present time.

The next step in your striving for a bigger salary will be to find out *how* you can get that special training you need.

It is evident that you can not leave your home or your occupation to go to school. Even if you could leave your job to go to school, going to a university would be too expensive, and, therefore, out of the question. The only possible way that remains is, then, to have the school come to you. This is what the International Correspondence Schools can do for you.

For over 25 years the I. C. S. have been helping ambitious men and women to prepare for positions of greater responsibility and more pay. Studying with the I. C. S. you carry on your Course at your home entirely, during your spare time. You can study no matter where you are located—we teach wherever the mails reach.

To find out how the I. C. S. can help you earn more, simply make out the coupon shown below, marking the Course in which you are interested, and mail it to us. Full information will go forward to you promptly.

Mail Coupon TODAY!

CUT OFF HERE

PHILIPPINE AGENCY INTERNATIONAL CORRESPONDENCE SCHOOLS

Dept. 15-3, Masonic Temple Bldg., Escolta, MANILA.

.. Electrical Engineer	.. Refrigeration Engineer	.. Bookkeeper	.. Teacher
.. Electrician	.. Gas Engineer	.. Stenographer & Typist	.. Textile Overseer
.. Electric Wiring	.. Civil Engineer	.. Higher Accountant	.. Chemical Engineer
.. Electric Lighting	.. Surveying and Mapping	.. Certified Public Accountant	.. Analytical Chemist
.. Electric Car Running	.. R. R. Constructing	.. Railway Accountant	.. Mine Foreman or Engineer
.. Electrical Draftsman	.. Bridge Engineer	.. Commercial Law	.. Coal Mining
.. Telegraph Engineer	.. Structural Draftsman	.. Good English	.. Metal Mining
.. Telephone Work	.. Structural Engineer	.. Salesmanship	.. Metallurgist or Prospector
.. Mechanical Engineer	.. Municipal Engineer	.. Advertising Man	.. Assayer
.. Mechanical Draftsman	.. Architect	.. Window Trimmer	.. Navigation
.. Machine Designer	.. Architectural Draftsman	.. Show-Card Writer	.. Motor Boat Runn'g
.. Machine Shop Practice	.. Contractor and Builder	.. Civil Service	.. Spanish
.. Boilermaker or Designer	.. Building Foreman	.. Traffic Manager	.. Agriculture
.. Automobiles	.. Carpenter	.. Illustrator	.. Fruit Growing
.. Steam Engineer	.. Concrete Builder	.. Common School Subjects	.. Vegetable Growing
.. Steam-Electric Engineer	.. Plumber & Steam Fitter	.. High School Subjects	.. Live Stock and Dairying
.. Marine Engineer	.. Plumbing Inspector	.. Mathematics	.. Poultry Raiser
			.. Poultry Breeder

Name

Address

GUIA DEL PUEBLO

SECCION CASTELLANA

EDITOR Y ADMINISTRADOR

SOFRONIO G. CALDERON

758 Reina Regente,

Binondo, Manila.

LOS PRECIOS DE SUSCRIPCION

Número suelto	P0.10
Un año anticipado en Manila	„ 1.00
En provincias	„ 1.20
En Estados Unidos y en el extranjero	„ 2.00

4.o Año.

MANILA, JUNIO 1918.

Núm. 38.

Cultivese mas maiz y produzcase mas cerdos y gallinas el valor alimenticio del maiz es enorme

Para remediar una posible carestía de arroz y disminuir su importación, de esta manera hacer que Filipinas se alimente con su propio abasto de granos, la campaña pro-alimenticia está procurando á inculcar á la mente del pueblo en general la necesidad de aceptar el maiz como alimento para el ser humano y adoptándolo como un sustituto del arroz. Se han terminado demostraciones de maiz y serán reanudadas en la estación de cosechas venidera. Un empuje por la producción de maiz se desplegará en cuanto comiense lo época de lluvias.

El maiz no es un nuevo alimento; es tan viejo que la misma civilización. Los Indios Americanos lo cultivaban y lo utilizaban mucho antes del descubrimiento de America y lo han transmitido mediante los colonos al mundo civilizado. Desde entonces ha venido poco á poco tomando lugar en las mesas de todas las gentes del mundo. Ahora es un producto principal en muchas regiones de Africa, en el sur y Central de Asia y en Australia. Ahora forma parte del alimento principal de la mayoría de la gente de Italia, Irlanda, Mejico, Central y sud America y las Indias Occidentales. Es generalmente utilizado

en los E. U., y se está utilizando para reemplazar al trigo para que más trigo se envíe á los Aliados y los soldados en las trincheras. En Filipinas se utilizaba en ciertas regiones durante los tiempos miserables de la revolución, enteramente ó en combinación con arroz. Hoy día se usa comunmente en muchas provincias, notablemente Cebu, Negros y Bohol que han venido enviando una cuota considerable de los mejores atletas de Filipinas. No hay razon alguna porque no se debe usarlo generalmente, especialmente en las provincias tabacaleras, abacaleras y azucareras. La experiencia aqui y en el extranjero indica el hecho, que el maiz, cuando esté bien preparado, es un artículo alimenticio tan bueno como arroz y trigo. Las sanas influencias de la guerra debe de cambiar la actitud del pueblo hacia el uso del maiz y de los otros alimentos que anteriormente no estaba reconocido. "El comer el maiz debe ser un deber patriótico y un placer para la fuerza defensora del hogar Americano" así tambien á las de Filipinas.

La utilidad creciente del maiz está justificada por las investigaciones científicas. Los siguientes datos facilitados por el Buró de Cien-

Si queréis prosperar en vuestro negocio ó en vuestra profesión, no solo necesitais capacidad sino principalmente el que os conozca el público: y por eso debéis tener **Carátulas**.

Acudid pues á

PEDRO C. DOMINGO

307 Bustos, Sta. Cruz, Manila. Tel. 3147

Precios al alcance de cada uno.

cia demuestran el valor alimenticio comparativo de maiz y arroz:

	Pro- teina	Hidrato de carbon	Grasa	Mineral
Maiz	9.88	71.95	4.17	1.36
Arroz sin pulir	8.02	76.05	1.96	1.15
Arroz pulido	7.18	79.36	.26	.46

Con las cifras arriba anotadas se ve que el maiz contiene mucha proteina, el elemento productor de tejidos y músculos, mucho mas de grasa ó aceite pero un poco de hidrato de carbon ó alimentos feculosos. De manera que el maiz provee mas material productor de musculos y dá mas energía que el arroz. Con su grasa abundante suple el elemento alimenticio que es el mas deficiente en la dieta ordinaria del Filipino. Utilizado con carne magra, huevos ó habichuelas ú hortalizas proporcionará una dieta bien combinada. El Departamento de Ciencia Doméstica del Buró de Educación ha hecho 30 recetas de maiz sin usar alguna materia que no se puede conseguir prontamente en el país. Un circular del Servicio de Extensión Agrícola de la Universidad de Wisconsin recientemente recibido contiene 45 recetas. El número de recetas hasta ahora ideado indica las posibilidades culinarias casi ilimitadas de maiz.

De los informes hasta ahora recibidos, los precios de maiz ahora varia entre ₱4.00 y ₱10.00 (cada cavan) y los de arroz entre ₱6.00 y ₱15.00. De estos precios se pueden ver que aun cuando el maiz tenga más valor alimenticio que el arroz, tiene la mitad del precio. Debido á su gran valor alimenticio y su precio bajo asi tambien á sus posibilidades culinarias, el maiz merece mas popularidad.

El maiz no es solamente un propio sustituto del arroz y trigo. Es el mejor alimento productor de grasa y energía para las aves de corral y los cerdos. Utilizado con alimentos que facilitan mineral y proteina, el maiz proporciona una ración bien combinada para las aves de corral y los cerdos. Hay una demanda creciente por productos de avicultura y tocinos debida al precio ascendiente de productos de carne procedentes de Australia, China y otros países. Por tanto la gente no debe tener reparo en sembrar maiz por temor de causar un abasto

sobranste, puesto que el producto sobranste se puede utilizar como alimento para las aves de corral y los cerdos. El sembrar pues mas maiz ayudará en cortar la importación de los artículos de carne asi tambien del arroz.

Como un artículo de alimento para el hombre y como una materia de alimento para animales productores de carne y huevos, el maiz debe de atraer mas popularidad y proporcionar mayor utilidad. Las exigencias de los tiempos debe de borrar los perjuicios de la gente y enseñarles utilizar cosas que anteriormente fueron ignoradas. Se solicita la cooperación de la gente. La comprensión de su valor y el cumplimiento gustoso de las instrucciones facilitadas por los agentes del Gobierno son necesarios para el éxito del empuje venidero por la producción de maiz.

El Decalogo del Obrero

Por GREGORIO PERFECTO

(Para la Federación del Trabajo de Filipinas)

I. Nunca pierdas la fe en tu porvenir ni en la justicia de tu causa.

II. Ama el trabajo que es fuente de vida, palanca del progreso, sostén de la libertad, é instrumento de tu redención.

III. No te avergüences del sudor que mana de tu frente ni del hollín que ennegrece tus manos encallecidas, pues son el rocío y el abono que fecundan los gérmenes de la rectitud y la prosperidad.

IV. Aprende á respetarte, observando siempre una conducta honrada y digna, que así serás respetado.

V. Ama á tus colegas por encima de toda frontera territorial ó racial, y únete con ellos en una liga defensiva para salvaguardar los derechos é intereses de la clase.

VI. Considera al patrono como un co-operario en la gigantesca tarea del progreso universal: respeta sus derechos y cumple tus obligaciones para con él, pero no permitas que conculque jamás tus derechos ni deje de cumplir sus obligaciones para contigo.

VII. En los conflictos entre el capital y el trabajo, mantén firme tu puesto al lado de tu

ANTONIO M. H. LIM-GENGO Y CO.

PLAZA DEL CONDE N.º 127, MANILA, I. F.

Comisiones y Consignaciones de tabaco rama de Isabela,
Cagayan y Pangasinan.

Teléfono 3620

P. O. Box 901.

compañeros si no quieres ser marcado en la frente con el estigma de traidor.

VIII. En las actuaciones corporativas de la agrupación obrera á que pertenezcas, guarda la más rigurosa disciplina, que sólo así podrás cooperar á su éxito.

IX. Practica constantemente la justicia y la equidad con tu prójimo y, especialmente, en tus relaciones con tus colegas.

X. Inculca en el corazón de tus hijos y demás miembros de tu familia el recto pensar y obrar honrado, la firmeza de carácter y propósitos y los mandamientos de este Decálogo.

El Idioma Tagalog

(Continuación)

Acerca de la significación de la palabra "Tagalog" es de creencia general que esta palabra es una contracción de las dos palabras *taga é ilog* (taga ilog) que quiere decir "natural del río". Quizas, tenga esto su origen en la costumbre que se supone tenían nuestros antepasados, los antiguos tagalog, de vivir siempre en las margenes de los ríos, costumbre que subsiste en los tagalog actualmente.

Creo también que el idioma tagalog pertenece á la gran familia malayo polinésica, y que es una importante rama de la misma. Por esta razón, muchas palabras tagalog guardan estrecha similitud, si es que no son las mismas en los idiomas malayo polinésicos, como podrá verse en los siguientes ejemplos tomados al azar:

TAGALOG	MAL-POL.	ESPAÑOL
Akó	Aku	Yo
Hangin	Anġin	Aire
Anák	Anak	Hijo
Alon	Alun	Ola
Asin	Asin	Sal
Abó	Abo	Ceniza
Apdo	Ampadu	Hiel
Bayad	Bayar	Pago
Bawang	Bawang	Ajo
Bató	Batu	Piedra
Baboy	Babi	Cerdo
Balo	Balu	Viudo
Bwan	Bulan	Luna

The New Fashion

SASTRERIA Y CAMISERIA

Tel. 1427

171 Real, Intramuros, Manila, I. F.

Sabido es que en la civilización malaya en tiempos remotos, ha influido el sanscrito, que es el idioma sagrado de la misteriosa india, nada tiene de extraño que en el idioma tagalog (también malayo) se encuentren palabras sanscritas. Estas palabras segun Humboldt y Kern, fueron introducidas probablemente en el idioma tagalog por medio del *kuwi* y del antiguo *javanés*.

Algunas de esas palabras sanscritas introducidas en el idioma tagalog, así como en el Malayo, van á continuación:

TAGALOG	MALAYO	SANSKRITO	ESPAÑOL
Asa	Asa	Asa	Esperanza
Kutà	Kutà	Kutà	Fortaleza
Sintá	Chita	Cinta	Amor
Dayà	Dayà	Dayà	Engaño
Diwà	Diwà	Deva	Dios
Mana	Manah	Mana	Herencia
Mukhá	Muká	Muká	Cara
Mulá	Mulá	Mulá	Principio
Laksá	Laksá	Laxa	10,000
Sutlá	Sutra	Sutra	Seda
Saksi	Saksi	Saxi	Testigo

También sabemos que antes de la dominación española, los mahometanos ya habían esparcido su doctrina en esta parte del mundo, y creo que por esta razón se encuentran las siguientes palabras árabes en el idioma tagalog:

TAGALOG	ESPAÑOL	ARABE	ESPAÑOL
Hiyá	Verguenza	Heva	Timidez
Hukom	Juez	Hukum	Juez
Salawal	Pantalón	Seluar	Pantalón
Salamat	Gracias	Salam	Paz sea contigo (un saludo)
Sulat	Escritura	Surat	Escritura
Taksil	Traidor	Taksir	Traidor
Alak	Vino, likor	Arak	Licor

NACIONAL STUDIO

GRAN GABINETE FOTOGRAFICO EN ARTES
921 YLAYA, TONDO, MANILA, I. F.

PEINADORA GRATIS

Abierto desde las 7:00 a. m. hasta las 5:00 p. m. todos los días, también tenemos toda clase de papeles para todos los gustos y vendemos fondos.

Se reciben trabajos de ampliaciones al óleo blanco al negro poto óleo pastel y acuarela.

N. C. VILLACORTE *Fotografo.*

Dr. H. M. MAYOR

1 ENTISTA.

Cura y extrae según los adelantos modernos de la odontología.

GRATIS PARA LOS POBRES

ACUDID Á SU "CLÍNICA DENTAL"

Mary Chiles Christian Hospital

135 Calle Gastambide, Sampalok.

Tel. 3723.

Manila.

La palabra turca *turbante* fue probablemente introducida en el idioma tagalog por medio del mahometismo. Y acerca de las palabras persas *pagoda* y *bazaar* fueron introducidas por los españoles.

Los comerciantes chinos durante la época prehispana de las Islas Filipinas, también contribuyeron con muchas palabras al idioma tagalog; no obstante, algunas de ellas fueron adoptadas probablemente durante la dominación española. Mencionemos algunas de sus palabras.

Susi.... llave

Wisit.... afortunado

Bwisit de *bo wisit*.. Desgraciado, desaventurado

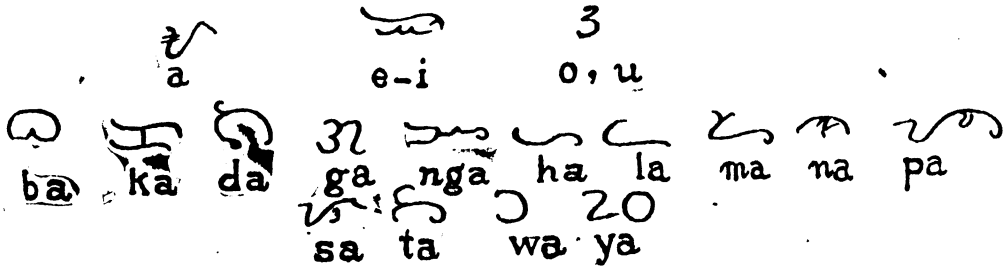
Pisaw... especie de bolo

Tinghoy.... Lampara

Miki, misua, lumpyá, shopaw, ampaw, peachay, kinchay, etc. y los nombres de las herramientas usadas en el arte de orfebrería.

En la época pre hispana cuando los filipinos gozaban de su independencia con su propio gobierno y costumbres, los tagalog ya sabían escribir y leer según así lo expresan los historiadores Padre Chirino, etc. y ellos escribían en las cortezas y hojas de los árboles y plantas, según sus caracteres ó letras silábicas que son

17. Estos son:

Hay dos signos de vocales: un punto ó comilla. Poniendo encima de cualquier caracter se lee e ó i y poniendo debajo del mismo se lee o ó u. Dice el Padre Chirino en su libro, que con estos 17 caracteres y con su manera de escribir, podían entenderse; pero creo que el Padre Chirino y los otros escritores de aquella época, no han podido descubrir otros signos, más

que probablemente se usaban, ó de otro modo, los tagalog de entonces escribían de un modo diferente de lo que pronunciaban; porque los caracteres silábicos en el idioma tagalog se puede comparar con el *katakana* de los japoneses.

El alfabeto *katakana* de los japoneses es también silábico y se escribe de arriba hacia abajo y de derecha á izquierda en esta forma:

ワ wa	ラ ra	ヤ ya	マ ma	ハ ha	ナ na	タ ta	サ sa	カ ka	ア a
キ ki	リ ri	イ yi	ミ mi	ヒ hi	ニ ni	チ chi	シ shi	キ ki	イ i
ウ wu	ル ru	ユ yu	ム mu	フ fu	ヌ nu	ツ tsu	ス su	ク ku	ウ u
エ we	レ re	エ ye	メ me	ヘ he	ネ ne	テ te	セ se	ケ ke	エ e
ヲ wo	ロ ro	ヨ yo	モ mo	ホ ho	ノ no	ト to	ソ so	コ ko	オ o

Este signo (") cambia el sonido de KA á GA etc. y se debe saber que este carácter silábico no es posible que sea perfecto: de manera

que para entenderlo se aplican ciertos signos, y aun así, la escritura difiere un poco en su pronunciación. Por ejemplo:

Damas

En estos tiempos tan delicados para la salud, por el temido viruela y otras enfermedades contagiosas, lo mejor es estar prevenidas, mandando todas nuestras ropas á lavar y desinfectar en la conocida lavandería de vapor.

SANITARY STEAM LAUNDRY
Teléfono 529.

"ANG BATONG BUSILAK"

MARMOLERIA

SOCIEDAD DE OBREROS FILIPINOS.

Se reciben toda clase de trabajo en Mármol como Lápidas, Monumentos, Mausoleos, Pila Bendita y Limpiezas, Escultura, Bustos de Rizal en Bronce, Cemento y Madera.

MARIANO DEL MUNDO,

GERENTE.

408 Padre Gomez, Sta. Cruz.

Manila, I. F.

sh	shi	A	su	Sukides = Querer
n	n	X	ki	
bu	bu	de	de	
n	n	A	su	

Libro

en almirez muy finamente, se mezcla con coco rallado, azucar, leche y mantequilla y se da la forma que mas guste, friendo después en manteca y se sirve.

Ube con Huevos:

Se ralla el ube crudo, se mezcla con azucar y huevo batido y mantequilla y se frie en manteca.

Ube con Sagú.

Cocido el ube se cortan en rodajas. Prepárese leche de coco con sagú y azucar y échese sobre el ube dispuesto en platitos.

Ube en forma de Cake.

Cocido y molido mezclese con coco finamente rallado, con azucar suficiente; se pone la pasta en una sartén ó cacerola á fuego lento hasta secar el agua contenida en la pasta hasta que tenga consistencia y se cortará como *cake*.

Pastillas de Ube.

Cocido y bien molido en maquinilla ó almirez, se mezcla con azucar, con leche y mantequilla y á fuego lento hasta secar bien la mezcla. Se da la forma que se desea y se sirve espolvoreado con azucar.

Maja de Ube.

Como el anterior se espolvorea con coco rallado exprimida la leche y tostado en sartén, como si fuera *latik* y se sirve.

Ube Rallado.

Se ralla el ube crudo, se mezcla con azucar y harina ó ararú para que tengan consistencia y se fríe en manteca.

El ube cortado en rodajas y frito con un poco de sal ó ube cocido en agua con sal es tan bueno como la patata.

Posible es que la escritura tagalog en el período pre-hispano de los filipinos fuera semejante á la escritura *katakana* de los japoneses.

Supóngase que ellos escribieran *salamat* se escribiría, probablemente de este modo:

Sa	√
La	√
ma	√
Ta	√

Es lástima que aquellas escrituras reliquias de la historia filipina, hayan desaparecido.—
SOFRONIO G. CALDERON. (Se continuará)

Aplicaciones del Ube

Varios preparados de ube, proporcionados por una maestra de ciencia doméstica:

Pasta de Ube.

Cocido el ube se muele en maquinilla ó

Florentino Leoncio

DENTISTA

545 Misericordia, Sta. Cruz, Manila.

Prudencio A. Remigio

ABOGADO

BUFETE	RESIDENCIA
Arias Building	F 1249 Oroquieta,
211 Carriedo, Sta. Cruz.	Sta. Cruz, Manila

¡HINTAY KAYO!

¡NATIKMAN NA BA NINYO ANG AMING

Ginebra Ayala,

Ginebra S. Miguel

at Ginebra Nacional?

¡Kung Hindi pa, ay Sayang na Sayang!

Makapagpapatotoo pa ng kanyang buti ang walang tigil na paglakas ng aming pagbibili at ang mga pagpuri ng nagsisibili sa amin.

¡TIKMAN NINYO!!

Ng kayo'y magsipaniwala.

MĀ LUGAR NA KABIBILHAN

Pakyawan { Sa aming gawaan No. 625, Echague, Maynila.
Sa aming tinggalan No. 630 " " "

AYALA at K.^a

Fabrica ng Alcohol.

Na itinatag noong 1834--May 84 taon na ngayon.

Echague 630, -652 Maynila, S. P.

PATNUBAY NG BAYAN

PAHAYAGANG BWANAN

NAMAMATNUGOT
SOFRONIO G. CALDERON

PANGASIWAAN
758 Reina Regente, Binondo.

KARUNUNGAN
KAGALINGAN
AT KAPAYAPAN

HALAGA:

Isang salin: 10 cént.
Isang taón: ₱1.00
Sa lalawigan , 1.20
Sa E. U. at ibang lupain... , 2.00

Taón IV

MAYNILA, HUNYO 1918.

Blg. 38.

Isang Kawikaan ni Rizal

Ikaw, anong ginagawá mo sa (iyong) lupang nagkaloob sa iyo ng pagkatao, ng buhay at hanggang sa nagsisikap ng mga katutuhan mo? Di mu ba talastas na walang kabuluhan ang buhay na di itinatalaga sa isang dakilang isipan? Isa nngang batong tapon sa parang na di násasangkap sa ano mang bahay.

Dito ngá sa bwan ng kanyang kapanan-akan ay marapat nating dilidilihin ang kahalagahan ng kanyang kawikaang ito kung gaano ang ating pagkapilipino at kung ang ating pagkapilipino ay násasangkap ng karapatdapat sa lupain nating kinamulatan.

Ang bawat pilipino upang maging karapatdapat na anak ng kanyang bayang Pilipinas ay kailangang magsikap at kumilos ng ikaga-

galing, ikupagsasarili at ikararangal nitong lupang Pilipinas.

Ang tagaritong nagsisikap lamang ng kagalingan ng kanyang sarili at nagwawalang bahala sa kalagayan ng kanyang bayan ay hindi isang ganap na pilipino; sapagka't isang pilipinong hindi ikararangal ng kanyang lupain, kungdi kaypala'y ikahihiyá pa, dahil sa natutulad sa isang batong tapon sa parang, ani Rizal.

Kung ipinagdirawan natin si Rizal at tinatanghal natin siya dahil sa kanyang mga dakilang aral ay nuynuyin natin ang diwa ng kanyang mga aral at isagawá natin. At sa ganito'y magiging karapatdapat tayong kapatid ni Rizal at karapatdapat na pilipino.

Ang paglinang sa madaling panahon at sa kaunting pagod

— 000 —

Anang nagsisigamit pa ngayon ng mga pang-araro noong unang dako, ay kanila raw ginagamit, sapagka't siyang ginagamit ng kanilang mga kanunuan. Kung ganyan ang iminatwid ng ating mga kanunuan, ay gagamit pa tayo hanggang ngayon ng dating tulos. Nguni't, hindi ang ating mga kanunuan ay makabago. Hindi nagsipagsabing ang tulos ay mabuti, gayong

siyang ginamit ng kanilang mga nunò. Sila'y makabago, at gumamit sila ng lalong mabuti sa ikagagaling ng kanilang mga bukid, gayon mang walá ng mga kaluwagang gaya ngayon.

Tayong nangamumuhay sa kasalukuyan ay may lalong kaluwagan sa ikagagaling ng ating pagsasaka. Gayon man, libolibong magsasaka ang nagsisigamit pa ng dating pang-ararong kahoy. Sumasayang ng panahon, ng paggawá at ng salapi sa taontaon dahil sa kaayawang magbago ng kaugalian.

Ang pang ararong patalim na LUZON-LAGIO ay isa pa uling hakbang sa pagkasulong,

“ANG TIBAY”

SINILASAN NINA TEODORO AT KATINDIG

Ave. Rizal blg. 2315 at Sucursal Azcarraga blg. 630.

TEL. 3331, MAYNILA, K. P.

Kung masira na may paraang mabuo'y ibalik at gagawin ng WALANG BAYAD.
Tingnang mabuti ang TATAK ng hindi malinlang ng mga manghuhuwad.

na gaya naman ng dating pang-ararong kahoy na isang hakbang ng pagkaisulong kung ihalintulad sa dating tulos.

Sa paggamit ng LUZON-LAGIO ay malilining ninyo ang inyong bukid sa madaling panahon at sa kaunting pagod.

KASAYSAYAN NG BWAN NG HUNYO

Anang mga alamát ay pinanganang Hunyo ang bwan ito, na bilang pinakaparangal kay Huno.

Si Huno ay siyang asawa ni Hupiter at reyna ng mga dyos. Siya'y totoong maganda at tinatanghal ng madlá. Ang kanyang lingkod, na si Iris, ay may isang kasuutang kaputol ng bahag-hari. Lagi niyang suot ang damit na ito, at mapagbahaká ngá ninyong totoong mapakaganda.

Kong minsan ay nagpapasyal sila, at sa lugar na gagamit ng mga kabayo't karwahe ay ginagamit ni Huno ang kanyang karo at mga pabo-real na gaya noong inyong nakikita kung minsan sa mga sirko. At lagi siyang may pabo real, na panghalili sa kabayo.

Ng mag-asawa si Huno kay Hupiter ay nagsidaló ang lahat na dyos at dyosa at paraparang nangag-alay ng kanikanyang ka-loob.

Isipin ngá ninyong si Huno ay naging totoong maginghawa. At sana'y naging gayon kung siya disin ay nagpakaigi. Datapwa't siya'y naging totoong magagalitin at mapanibughuin at ayaw siyang may makakausap na iba si Hupiter. Siyang dahil ng ikinagagalit sa kanya maminanminsang ng asawa niya. At isang araw ay di nakapagpigil si Hupiter at siya'y ibinitin ng tanikalang gintó.

Ang parusang ito ay di rin nakapagbagong loob sa kanya. Minsan ay tumanan si Hupiter

at hinanap niya. Ang kanyang asawa'y kausap ngá ng isang magandang dyosa at ng marinig siya ay nag-alalang siya'y magtatatakáp at pinapaging puting guyá ni Hupiter ang dyosa.

Napusuan ni Huno ang guyá at hiningi niya kay Hupiter, nguni't ipinagkaft nito. Nagalit ngá si Huno. Akalá niya, si Io (ang dyosa na pinapaging guyá) ay hindi ang guyang yaon, nguni't siya'y nag-aalinlangan at inisip niyang alamín. Pinagsabihan ngá niya si Argus na bantayan ang guyá.

Datapwa't alam ninyo na ang lalong kabutubuhan bantay ay nakakatulog kung minsan: kaya't pinagtalagahan niya si Argus ng sangdaang matá: anopa't kung antukin at mapapikit ang ibang mga matá ay may matira man lamang na isang dilát.

Hindi ngá ibig ni Io na talikdan ang pagkadyosa at mamalaging baka; nguni't walá siyang mapagsabihang kaibigan, sapagka't nawalan siya ng boses. Isang araw na siya'y pinanonood at kinawiwilihan ng amá niya ay sinulat niya ng kanyang paa sa buhangin ang kanyang pangalan. Noon ngá'y nakilala siya ng kanyang ama, at pinag-isipang iligtas siya.

Hindi sila makakita ng makakapatay kay Argus, dahil sa ito'y laging gising, na habang nakapikit ang limang pung matá ay dilát naman ang limang pú.

Hindi nagtagal at dumating si Merkuryo na kagilagilalas na anak ni Maya, at dalá ang kanyang setro na gaya rin ng dati. Nagsalaysay siya ng isang kwento, na pinakinggan naman ni Argus, at sa kahabaan ay napapikit na isaisa ang mga matá ng bantay, na walang natirang dilát sa sangdaan at nakatulog ng mahimbing. Ng makitang gayon ni Merkuryo ay pinugot ang kanyang ulo.

Dinamdang ngang lubos ni Huno, nguni't walá nang mangyari: kaya't ang ginawá niya'y kanyang kinuha ang mga matá at inilagay niya sa mga pakpak ng buntot ng pabo-real, na si-

Nagbibilí ng mga bagay

na

gamit sa pagsulat--gamit sa pagdibuho--mga kagamitan ng mga pintor-mga timbre ó pangtatak-makinilya at mga iba't ibang kulukuti.

Magpadalá ng selyo na halagang apat na sentimos at pasasapitin namin sa inyo ang may 96 na pahinang aklat-talaan ng aming tindahan.

MAPAGLILINGKURAN BA NAMIN KAYO?

P. O. Box 1477 FRANK & CO., Manila.

RESTAURANT "Dimas-Alang"

Blg. 555 Nueva, Binondo.

MAY MALINIS AT MABUTING PAGKAIN.

Mura at maaaring magdala kahi't saang
bahay ó kawanihan.

yang kinárroonan hanggang ngayon. Gayon man ay hindi nilubayan ni Huno ang kawawang si Io, kungdi nagsugò ng isang langaw na liligalig sa kanya anopa't siya'y nagpalipatlipat sa iba't ibang dako upang layaan.

Si kátapustapusan ay hiniling ni Hupiter kay Huno na magtigil na. Sinabi niyang kanyang titigilan kung magpapakabuti si Hupiter at di na makikipag-usap kay Io. Nangakò si Hupiter at si Io ay nagsauli sa dati niyang kalagayan.

Ang isa pang babae na nakahila ng galit kay Huno ay si Kalisto. Ito'y kanyang pinapaging oso: anopa't nagtaglay ng mga balahibong hayop, lumakad ng paa't kamáy at nahalinhan ang boses ng ungal. Nguni't si Kalisto ay hindi nagtaglay ng damdaming oso at totoong namanlaw na manirá sa gubat. Isang araw ay may nasalubong siyang isang binatà. Nakilala niyang kanyang anak at kanyang niyakap.

Hindi nakilala ng binatà na siya'y kanyang ina, at sa takot marahil ay nagbunot ng tabak at tatagain; datapwa't ng nakaakmá na ay sumungaw si Hupiter sa langit at sila'y kapwa pinapaging bituin. Sila'y kapwa nátatanaw natin, na dili iba't ang tinatawag na *Osa mayor* at *Osa menor* (ang malaking oso at ang maliit na oso), na ang kasaysayan ay may kinalaman kay Huno at sa Hunyo. *Basahin sa susunod na bilang ang kasaysayan ng Bwan ng Hulyo.*

KUNG MANAMBITAN ANG API NAPAHAMAK....

Kay Bb. Cecilia Camantigui.

I.

Sa lubos kong paniwalang ang sinoman pag naghiirap sa likod ng pagdurusa y isang ganap na mapalad; Ay bininhi ang puso ko't binungkal ko'y lupang patag. At doon ko itinanim sa lubos na pagiingat. Dinidilig ng dugu ko't hinahawan oras oras. Binabakuran ng matibay ng sa hayop ay mailag. Halaman ko ay lumaki at yumabong na magilas Kaya ako'y taos pusong bumigkas ng pasalamat.

II.

Palibhasa'y kahit aling alagaan at ingatan Ang kaawaawang nag-alaga y aani ng pakinabang; Ang halamang alaga ko'y nagdahon ng malalabay, Nagsangá ng makikisig, nagbuko ng maiinam. Kaya ako'y parang hari kung lumakad sa lansangá't Iniinggit ang bala na sa aruga kong halaman. At lalo ng namulaklak ng sakdal ng karilagan Akala ko'y tanging ako ang sa mundo'y nabubuhay.

III.

Sa bangó ng bulaklak ko'y libong puso ang humanga Libong diwa ang nag ukol ng waga na pagnanasa. Nguni't Langit!!! Sadya yatang parusa na ng tadhana Ang naghirap ang nawalan't naulilang lumuluha Ang nagbayo at nagsaing ang lumabas na kaawaawa't Ng maluto'y ibang tao ang kumai't nagpasasa. Noo'y halos sinumpa ko itong mundong magdaraya; Hinangad kong magtaklob na itong langit saka lupa.

V.

Ako'y taos na nagsisi at noon ko nakilalang Sa pagod ko'y hindi tubo't pangulugi ang nakita. Ang halamang aruga ko'y ng lumaki at magbunga'y Ibang puso ang naaliw at nabusog sa ligaya. Akong itong laging sabik at tapat na umaasa'y Sa sarili ay lumuhang katulad nang nanlila Itinangis ang nangyari at nilunók ang parusa Samantalang ang dibdib ko'y parang bulkanang nagbabaga.

VI.

Hirap pala ng magpagod, magtiis at mamuhunan Ng ang tubo'y pagdurusa at lula ang pakinabang. Hirap pala ng tumingit sa bunga ng hinalaman Kung ganitong palagi na ang ganti sa nahirapa'y Masarap pang manahimik at tumungo sa libingan. Kung sa gawang mabubuti'y isusukli'y kamatayan'y Mabuti pang itong mundo'y madurog na at malusaw.

VII.

Nápahamak!! Ang kaawaawang halaman ko'y napahamak Nápahamak pati ako't ang puso kong kulang palad. Sapagka't ng matapos pati bunga at ang bangó ay kumupas. Ang halaman ay nalanta at ang dahon ay nalagas, Ako namang nadiwara't sa pag-asa'y nawakawak Sa harap ng halaman ko'y parang hibang na nangusap: "Halaman ko!! Lanta ka ma'y yaman ko ring tinatawag".

FLOR. SANTELLCO.

Pulilan, Bulakan.

Sa mga Manggagawa sa Lupa

Kung ibig ninyo ng palagiang mapagtatrabahuhan at ibig ninyong makapag-impok ng salapi ay pumaroon kayo sa káwanihan ng

The Hawaiian Sugar Planters' Association

135 Sn Nicolás.

Ang Kailangan ng mga Magsasaka

Ay isang pang-ararong matibay, na maaaring gamitin sa matagal na panahon;

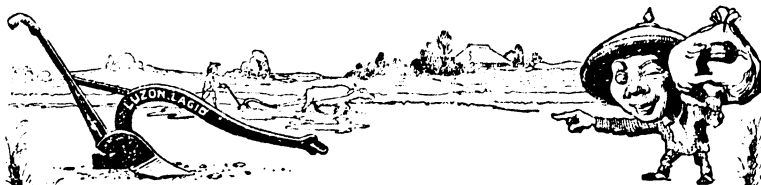
Isang pang-araro na madaling ipangbungkal ng lupa:

At isang pang-ararong ikapag-aarimohonan ng panahon at salapi

Ang pang-ararong ito ay dili iba't ang may pamagat na

LUZON-LAGIO

na mahigit sa 12,000 magsasakang pilipino ang gumagamit ngayon ng pang-ararong ito.

Itong pang-ararong LUZON-LAGIO ay isang katha ng bagong panahon at kung wala pa kayo nito ay makipagkita kayo sa kinatawang lalong malapit sa inyong tahanan.

PACIFIC COMMERCIAL CO.-MANILA

CRISPINO ZAMORA

Platero at Gravador.

351 R. Hidalgo, Maynila. Tel. 3265.

Gumagawa ng magagandang korona para sa mga reina, ng mga medalla, botones, insignias, copas, na panggantung pala, pang gayak sa simbahan, mga larawan, kaliz, baston, hiyas, karatulang tanso, mga chapa, at ibp.

Mabuting yumari at mura lalo na sa kapwa pilipino.

LA TABLERIA de P. y F. JACINTO

NAGBIRILI ng lahat ng uri ng kahoy rito. GUMAGAWA ng sarisaring "muebles" na pasadya ayon sa ibiging ipagawa. YUMAYARI ng mga pang pinto, pang bintana, ibp. LAHAT ay mura at ayon sa kasunduan. TUMAWAG sa telepono 83.

954-962 Juan Luna, Tundo.

Bago Araruhin ang Lupa

Bago araruhin ang lupang pagtataniman ng mga gugulayin, ay kalahiggin muna ang lahat ng sukal na gaya ng mga damo at mga ugat ng mga pananim na nangandoon at sunugin sa isang dakong kinauukulan. Sa ganito ay maliligtas ang mga tanim sa mga kampsanang karaniwang ikinamamatay. Ang mga uod at ang iba't ibang hayop na nana-nalot ng halaman at nagtatagò sa ganyang mga sukal ay mangalilipol kung pagsunugin at maliligtas nga ang pananim.

Kailangan sa Ikasusulong ng Pagsasaka

Ang suliranin sa pagsasaka, sanghi sa kasalukuyang digma, ay nangangailangan ng lalo't higit na lingap.

May dalawang paraan sa ikaiigi ng pagsasaka at ikapag-aani ng marami. Isa sa mga ito ay ang paghirang ng mga binhi at ang isa'y ang mabuting pataba. Ang halaga ng mga pangpataba ng lupa ay napamahal ngayon na gaya ng lahat ng bagay, ngunit mahal man, ay lalo't higit na kailangan sa kasalukuyan.

Ang mga bukid na palayan at iba pa, kung tulungan ng lalong mabubuting pangpataba ay pagtataglayan ng lalong mabubuting ani, ng 209 hanggang 300 kilo ang bawat ektarea at ang kikitain sa ikadadagdag

ng ani sa ganitong paraan ay makapuung higit.

Mabuti ring ugaliin na dalawang bwan bago ihanda ang bukid ay pagtaniman ng mga halaman na gaya ng munggo, balatong o setaw. Sa ganito'y pakikinabangan ang maani sa mga halamang nabanggit at ang natira ay magiging pangpataba pa.

Ang binhing langisin at ang mga langis

Dahil sa kasalukuyang digma ay nagkaroon ng isang kalagayang katangitangi na dapat samantalain ng ating mga magsasaka, sapagka't ang gayong pagkakataon ay bihirang sumapit at halos parating minsan lamang.

Nakita nating lubhang hinahanap ang mga binhing langisin at sarisaring langis, na marahil ay di nagkagayon kailanman, at ang bagay na ito'y may maliwanag na sanhi. Ang lahat ng langis ay mayroong gliserina, isang bagay ito na lubhang kailangan sa paggawa ng mga pangputok na mataas na uri gaya ng dinamita, nitro-gliserina at iba pa, at ito ang dahil kung kayá lubhang hinahanap ang mga binhi o butong kinukunan ng langis. Bukod dito ay may mga pangyayaring dapat talastasín sa suliraning ito.

THE WILLIAMS FASHION TAILORING

SASTRERIA DE G. MASIGLAT

221 PLAZA STA. CRUZ

WMS

Se recibe toda clase de trabajos concierne al ramo de sastrería. Espero pues se sirva Vd. honrarme con su confianza utilizando mis servicios en esta sastrería por lo cual le doy anticipadas muchas gracias.

ESPECIALMENTE MODERNO

G. Masiglat.

IMPORTANTE

• ¿Es V. dueño de alguna maquinilla de escribir rota, vieja ó desperfecta?

Pues no la tire ni la venda, ni se compre otra nueva sin visitar antes el taller de reconstrucciones de maquinillas de escribir "BLACK and WHITE".

Este taller las reconstituye, transformándola en una enteramente nueva ó recientemente traída de la fábrica.

No necesita V. traerla al taller, pues servimos a nuestros favorecedores. Llame V. por telefono 4439

"BLACK AND WHITE"

679 Echague, San Miguel, Manila, I. F.

También componemos fonógrafos, cajas de registros, máquinas para sumar, y maquinillas de escribir, etc. Vendemos maquinillas de escribir baratísimas.

Gregorio Yu-Chuco y Herederos

ALMACEN DE TEJIDOS
Y MATERIALES PARA ZAPATERIA
Y CHINELERIA.

Calle San Vicente Nos. 219 y 221. TEL. 1401

MANILA & ILOILO.

Ang India, na tanging nag-aani ng maraming binhi ng Langis ng Kastor, ay lubos na walâ ngayon sa pamilyan, unauna'y dahil sa mga kalagayang pulstikong likhá ng digmaan, at ikalawa'y dahil sa mga paghihigpit na ginagawá sa pagluluwas ng tanang binhing langisin na dinadala sa mga ayado ó magkakatulong sa digmâ; at sapagka't ang Estados Unidos ay naging isa ngayón sa mga mamimili ng mga binhing itó, ang pagkabigó sa pag-aani ó pagtutugpa, ó kaya'y ang dalawang bagay na itó, ay siyang nagpapagipit sa maraming malalaking pagawaan sa bayang amerikano na lubos na gumagawá ng Langis ng Kastor. At ito ang dahil nanán kung kayá sukat makinabang ang magsasakang pilipino. Ang mga lupa ó dalatang hindi pinakikinabangan ó mga hindi masaka dahil sa kawalan ng bisig ó puhunan, ay maaaring araruhing minsan, at hasikan ng mga binhi ng langis ng kastor na lubhang matatagal at di nangangailangan ng alagâ; ang mga binhing ito'y hindi kinakain ng mga "gorgojo" at walang nakikilalang sakit sa halamang itó at ang kailangan lamang ay tingnan kung kailan malapit nang pumatók ó sumambulát ang bunga, sapagka't kusang pumuputók kung hinóg na, at ito'y pagkakasiraan ng malaki, sapagka't ang mga binhi ay sumasabog sa lahat ng dako.

Kung ang halaman ay lubhang matigás ay lumalagó dahil sa mga dalatang matigás, hindi nangangailangan ng patabá, at mapakinabangan ng malaki buhat sa pasimulá. Kung tatandaan yaong mga halamang nag-aani ng lalong maraming binhing magaling na uri at iniingatán ó inipon ang mga binhi para sa sumusunod na pagtatanin, at hihirangin ang mga mabubuting binhi, ay sa ilang panahon lamang ang Kapuluang ito ay aani ng mga binhing magaling na uri at gayon ang dami, na anop't makatugón sa pangangailangan ng Estados Unidos. Sa ganitong paraan ay makapagtatamo tayo ng malalaking kapakinabangan sa ganitong kalagayang magusot na hatid ng digmâ.

At hindi lamang ito. Gayon din ang masasabi sa lahat ng binhing langisin sa Kapuluang ito, na sa mga ito ang kalibkib ang halos siyang tanging nangangailangan ng alagâ. Ang Maní ay mapagaanihan dito ng sagandâ. at ang Maní ay isang halamang tumutulong sa ikagagalng ng lupa. Ang Lumbang ay isa pa ring halaman, na kilalâ ring kapara ng Biyaw, at ang uri ng halamang itong lalong lumalagó ay ang *Aleurites triloba*. May isa pang uri ng tinatawag na *Aleurites trisperma*; ito'y pinag-aanihan ng langis na lalong mahalagâ, ng lalong magaling na kahalili ng linasa para sa mga "pintura" at barnis na ginagamit sa sangsinukob. Kung ang halamang itó ay pinagsikapang pag-aanihan sa lugal niyaong isa na ang langis ay magagamit lamang sa paggawá ng salón at sa pagbababad ng kayo, ay lalò na dising mayaman ngayon ang Kapuluang ito.

Ang Kalumpang. *Sterculia foetida*, ay isang malaking punongkahoy na hindi pinag-ukulan ng kalingâ ninoman; sa Kapampangan at sa mga ibang dako ng Lusón ang kahoy na ito'y lumalagong parang kahoy gubat. Bakit hindi itanim at alagaang mabuti ang kahoy na ito? Ang Kalumpang ay isang magandang punongkahoy, na ang kaniyang

"GERMINAL"

Samahang ganáp na pilipino sa paggawa ng tabako't sigarilyo.

PAGBABA NG TULAY NI AYALA, MAYNILA, K. P.

Bantog sa inam at sarap ng kanyang mga yari;

Bantog sa pagdamay sa mga sakunâ ng Bayan; at

Bantog sa pangunguna sa maraming tanghalan.

Tikman ninyo ang mga may sagisag na:

Germinal, Katagalugan, Kapisanan at Floreal.

Mga Kinatawan sa Kapuluñgang Bayan

Capiz

Antonio Belo
Unang Pook

Cebu

José Hernaes
Unang Pook

SPEAKER

SERGIO OSMEÑA

Cebu

Vicente Urgello
Ikalawang Pook

Cebu

Alejandro Ruiz
Ikapat na Pook

Cebu

Tomás Alonso
Ikapitong Pook

Cebu

Jesus Cuenco
Ikalimang Pook

Cebu

Miguel Raffinan
Ikanim na Pook

Ilocos Norte

Melchor Flor
Ikalawang Pook

Ilocos Sur

Alberto Reyes
Unang Pook

Ilocos Sur

Ponciano Morales
Ikalawang Pook

Iloilo

Crescenciano Lozano
Ikalawang Pook

Rizal

Arcadio Santos
Ikalawang Pook

Samar

Pastor Salazar
Ikalawang Pook

Samar

José Lugay
Ikatlong Pook

Sorsogon

Amancio Aguilar
Ikalawang Pook

Surigao

Eusebio Tionko

Tarlac

Luis Morales
Unang Pook

Tarlac

Cayetano Rivera
Ikalawang Pook

Tayabas

Alfonso M. Recto
Unang Pook

kahoy ay magagamit sa mga gawain ng pag-aan-lwagi at sa mga ibang maraming bagay, at gayon din sa paggawá ng papel; ang mga binhi na mayroong 55-60% ng langis ay lubhang sa-ganá. Ang kahoy na ito ay hindi nanga-nguitangan ng maraming alagá, at madaling lumagó sa alin mang pook ng Kapuluan. Ang kaniyang langis ay isa sa lalong ma-gagaling na kahalili ng "aceite de oliva", at ang kaniyang langis sa pagkapigá kung malamig ay kahalintulad ng lalong magaling na (aceite de oliva) na nanggagaling sa Eu-ropa.

Kailaingan ang Matibay.

Kung bibili rin lamang ay bumili na ng matibay. Ang bumibili ng matibay ay nakalalamang sa bumibili ng mura. Ang isang chinelas ó cocho halimbawá na binili ng piso ay nasisirá sa dalawa ó tatlong bwan dahil sa marupok ngunit ang binili ng dalawang piso ay ginagamit ng isang taón ó dalawang taón, dahil sa matibay: anapa't kung bumili ng matibay na halagang dalawang piso ay tumatagal ng isa ó dalawang taón at kung bumili ng marupok na pipisubin ay kailaingan bumili ng tatlo ó anim upang tumagal din ng isa ó dalawang taón, na katumbas ng tatlo ó anim na piso, na lalong pinagugugulan ng higit. Kaya't kung bibili rin lamang ay bumili na ng matibay at ang matitibay na chinelas, kocho, sa-parilya, ibp. ay matutuklasan sa "ANG TIBAY" 630 Azcarraga, na sinelasan nina G. G. Teodoro at Katindig.

Ang ating mga bugtong

1. Haguho ng haguho nasanga'y walang talbos. kat. (Kalsada)
2. Pantas ka ma't marunong nag-aral ka man sa pasyon aling hamak na kahoy ang nakatangtong sa ibon. kat. (Pulpito)
3. Tuyong tuyó ang bubungang uátulò ang balisbisan. kat. (Sinang)
4. Haguho ng haguho bunga hanggang talbos. kat. (Bunga)

Dr. Vicente A. Diaz

DENTISTA

24 Escolta. Sa itaas.

Teléfono 4969.

Gumagamit ng mga kasangkapang ayon sa bagong panahon.

SOMBRERERIA

NI

V. LIWANAG

Blauodok, Juan Luna 351

Puhunang tagalog at yari rito

Tangì sa pagpapaputi at pag-ayos ng kahi't anong anyong ibigin.

Nagbibili ng mga barong lalake, kwelyo, panyó, korbata, ibp.

5. Tigilan ma't taginit hanggang tuhod ang liis. kat. (Manok)
6. Lima't kauntik. kat. (Linatik)
7. Naito na ang kinakaón walá pa ang ni-kaón. kat. (Halabas)
8. Isang lupang patag, may batang naglala-kad tumatakbo't umiyyak ang luha'y nalalaglag. kat. (Tinta, pluma at papel)
9. Ako'y naghagis ng itak sa gitnang gitná ng gubat, pitóng katao ang humanap, iisa ang nagkapalad. kat. (Ligawan)

CLARO G. TICSON

Aklat na Patnubay

Ang "DIRECTORIO FILIPINO DE CORNEJO" ay kasalukuyang tinatapos sa limbag. Ang aklat na ito ay naglalaman ng tootong maraming mahalagang bagay, gaya ng kasaysayan at heograpiya ng Pilipinas sa isang maikling pananalaysay, ang talaan ng mga lansangan, pook, bayan at lalawigan nitong Pilipinas sangpu ng mga namiminund sa mga ito, at gayon din ang maraming bagay na dapat malaman ng madla-hinggil sa pagsasaka, pangangalakal at iba't ibang pagkabuhay, saká ang ayos at kapakanan ng mga kagawaran at kawanihan ng ating Pamahalaan. Ito'y ipagbibili sa halagang limang piso lamang. Sumulat kayo agad kay G. CORNEJO at ng hwag kayóng maubusan.

Dr. CARLOS ORTIZ

OPTOMETRA

MANGLILITIS NG MATA.

24 Escolta,

Ang mga kasangkapan ay ayon sa bagong panahon.

TEL. 939.

Lahat ay Sigarilyong Virginia

Piedmont
Ang Sigarilyong malnam

Kneeder Bldg. **LIGGETT & MYERS TOBACCO Co.** Manila.

**KUPONG MAHALAGA SA
BAWA'T PAKETE**

Ang kaarawang tak-
da sa mga kupon ay
pinalawig hanggang sa
ika 30 ng Hunyo ng
1918.

Ang Sanglibo't Isang Gabi

Tinagalog ni Sofronio G. Calderón.

(karugtong)

Humandà ngâ si Schesnarda sa pagharap sa Sultan, at bago niya nilisan ang kanilang bahay ay ibinulong niya kay Disnarda, na:

—“Giliw kong kapatid, kailangang tulongan mo ako sa isang panukalang totoong mahalaga.” Ako'y magiging asawa ng Sultan hwag mong ikagitla at pakinggan mo akong mahinahon. Pagdating ko sa palasyo ay ipamamanhik ko kay Schariar na mangyaring ikaw ay pahigain sa higuan ng kanyang asawa ng maging pahimakas ko man lamang sa iyo. Ako'y may pag-asang hindi ako pahihindian, at kung magkagayon, ay hwag kang makalingat na di mo ako gisingin ng isang oras bago magbukang liwayway at sakâ mo sabihin sa aking: “Kapatid ko, kung di ka natutulog, ay mangyaring pag-salaysayan mo ako hanggang sa magumaga ng isa ryan sa maiinam na salaysayin na nalalaman mo. Pagkukwentuhan ngâ kita ng isa, at sa paraang ito na napakadali ay maililigtas ko marahil ang bayan sa sakunang sinasapit. Nangakô ng boong lugod si Disnarda na kanyang susundin ang hiling ng kapatid.

Inihatid ng dakilang Bisir si Schesnarda sa

palasyo at umuwi pagkatapos na maipasok sa silid ng Sultan. Noon ngâ'y iniutos ng Sultan na siya'y mag-alis ng takip sa mukha na kanya namang ginawâ at siyang pagkukita na si Schesnarda ay luhaluhaan.

—“Bakit ka umiiyak?”—ang tanong sa kanyang magiging asawa.

—“Panignoon,” ang sagot nito, “mayroon pu akong isang kapatid na totoo kong minamahal: ibig ku pò sanang makasiping ngayong gabí na maging bilang pinakapaalam ku pò sa kanya. Sa akalâ ko ay hindi mu pò ipagkalkait sa akin yaring hulng kaaliwan.”

Pinayagan ni Schariar, at ipinasok si Disnarda sa isang silid na kalapit ng higuan ng asawa ng Sultan.

Isang oras bago magbukang liwayway ay nakiusap si Disnarda sa kanyang kapatid ng ayon sa pinagkayarian. Si Schesnarda ay hindi agad sumagot, kungdi nagbigay alam muna sa Sultan upang pasimulan ang kwento. Pinayagan nito at kanyang pinasimulan ng gayari:

**ANG MANGANGALAKAL AT ANG
GENIO.**

Genoo, noong unang dako'y nagkaroon ng isang mangangalakal na may malalaking kayamananang lupa, kalakal at gintô. Sa bagay na ito'y may mga kawani rin naman siya at mga alipin. Sapagka't may tungkuling maminsan-minsa'y maglakbay siya upang makipagkita sa

kanyang mga katanggapan, ay nangabayo isang araw na ang baon ay isang sisidlang nilamnan ng ilang tinapay at mga ratiles upang kanyang maipagpatid gutom sa ilang na kanyang tatahakin. Pagkatapos ng kanyang pinagsadyang lakad ay bumalik na pauwi.

Sa ikapat na araw ng kanyang paglalakid ay nakaramdam ng masigabong init na isinasabog ng araw sa lupa, kaya't lumihisuhis ng lakad at humanap ng lilim sa mga punong kahoy na mula sa malayo'y natatanaw niya. Sa paanin ng isang malaking pund ng nogal (1) ay nakasumpong siya ng isang bukal ng napakalinaw na tubig, at paglukso niya sa lupa ay itinali ang kabayo. Naupo sa tabi ng bukal saká kinuha sa sisidlang dalá ang kanyang kaunting baon. Sa pagkain ng mga ratiles ay isaisang inihahagis ang mga buto sa magkabikabilang tabi, at ng matapos ang katamtamang pag-aagahan, ay naghugas ng mga kamay at paa, palibhasa't isang mabuting musulman (2) at nagdasal ng kanyang karaniwang panalangin.

Nakaluhod na siya'y sa litaw ang isang napakataas na Genio na ang ulo'y natatakpan ng uban ng katandaan, at sa paglapit, na may isang tabak na hawak sa kamay ay nagsalitang kakilakilabot ang boses. "Tumindig ka, sapagka't ikaw ay papatayin ko na gaya ng pagpatay na kagagawá mo lamang sa aking anak" Gitlanggitla ang manganlalakal sa anyong kasiudaksindak ng napakita sa kanyang Genio at sa mga salitang kagulatgulat nito'y sumagot siyang: "Oh butihin kong panginoon, zanong nagawá kong sala upang pag-ukulan ng ganyang kasawiang palad? Hindi ko kilala ni nakikilala man lamang ang inyo pong anak." "At ano, hindi mo ba ipinaghagis ang mga buto ng mga ratiles?"

— "Totoo pó, hindi ko maikakailá."

— "Sa gayon, ang sabad ng Genio", ng nagdaraan ang aking anak sa iyong tabi ay tinamaan ng isang buto sa matá at noon din ay namatay. Hindi ngá kita mapatatawad at kikitlan kita ng buhay."

— "Kaawaan mu pó ako, ginoo," ang samo ng manganlalakal, "kung nápatay ku man ang

1) Punong kahoy na may tatlong pung paa ang taas at ang kahoy na ito'y ginagawang kasangkapang pang-palamuti.

2) Kampon ni Mahoma.

Vicente Sotto

ABOGADO

Tel. 516.

87 Gral. Luna

MANILA.

iyong anak, ay hindi ko sinasadya, at ako'y karapatdapat patawarin."

Hindi sumagot ang Genio, kundí hinawakan ang manganlalakal at inilugmok, at saká iniambá ang hawak na tabak upang pugutan ng ulo na walang pakupakundangon sa papatayin niyang naninimdim sa asawa't mga anak. "Magdumali ka sa iyong mga dapat gawin," anang Genio, sapagka't pinasyahan kong patawarin ka." Ng bigkasin ang ganitong pananalita...

Pagsapit ni Schesnarda sa pananalaysay na ito, ay nagunitá niyang araw na pala, at sapagka't natatalos niyang ang sultan ay magdaraos noon ng pulong ay tumahimik. . . "iKay katakatakang kasaysayan," ang bigkas ni Disnarda. Ang natitira'y lalo pang mainam, anang kanyang kapatid, at másisiyahang loob ka kung papayagan ako ng sultan ng mabuhay pa ngayon upang ipagpatuloy mamayang gabí ang salaysay na ito. Si Schaviar na puspos ng pananabik ay pumayang sa gayong kahilingan, tumindig at yumaong nangulo sa pulong.

Samantalang ang dakilang Bisir (3) na sikdosikdo ang kalooban ay hindi makatulog dahil sa paggunitá ng kapanglawpanglaw na kapalarang sasapitin ng kanyang anak. Ang panggilalas niya'y hindi matapostapos ng pagpasok niya sa kapulungan ay hindi parinig sa bibig ng sultan ang kasindaksindak na hatol.

Ng kinabukasan at sa pinag usapang oras ay inabá ni Disnarda ang kanyang kapatid tungkol sa pananalaysay nito ng sinundang araw at may pananabik na dinugtungan ng sultan." Opó, tapusin mu pó ang salaysay sapagka't nais kong matahó ang nangyari. Si Schesnarda ay nagpatuloy ng ganito:

Ginoo.—Ng mukita ng manganlalakal na siya'y talagang pupugutan ng ulo ng Genio ay humiyaw ng kakilakilabot at nagsabing.—"Pa-

3) Pangulong kasangguni ng Sultan.

M. Salvador

San Vicente 444 en los bajos de la oficina de Andrews.
TEL. 3253.

Se Reciben toda clase de Trabajos de Pintura como Caratulas de Cristal y Bronce. Decoración de Edificios, Retratos, Letras de Madera y Azogue de Cristal, etc.

PRECIOS RAZONABLES.

Ngayo'y panahon ng "Sakit ng Ngipin"

Kung hahanap kayo ng DENTISTA ay tunguhin ninyo si

Dr. A. Vergel de Dios

447 EVANGELISTA.

Walang sakit na gumamot ó bumunot.

LIBRERIA Y PAPELERIA

DE

P. S. Viuda de Soriano.

Rosario 225 y Plaza del Conde No. 1008, Binondo.

Nagbibili ng mga aklat sa tagalog, kastila at inglés; ng mga kuaderno, pluma, lapis, tinta, papel at ibp.

Boong gilw na tinatanggap ang lahat.

rang awa mu na po, tumigil sangdali at pa-kinggan lamang ang isa kong samò. Pagkaloo-ban mu po ako ng isang palugid na makapag-paalam lamang sa aking asawa't mga anak, makagawa ng pahimakas na bilin at maiyos ang aking mga gawa, at isinusumpá ko sa Dyos ng langit at lupa na ako'y babalik sa ganap na taning upang tumalaga sa iyo pong kalooban.

"At gaanong panahon ang iyong kailangan? - ang tanong ng Genio.

Hinihiling ku pu'y isang taon, na pagka-raan nito'y matatagpuan mu po ako sa punong kahoy ring ito na laang alisin ng buhay."

"Sinasaksi mu ba ang Dyos sa iyong pangakò?"

"Opo," anang mangangalakal "at mapanalanigan mu po ang aking panunumpa".

Pagkarinig ng Genio ng mga salitang ito ay nawala't sukat at ang mangangalakal na payapa naman ang loob kaysa dati ay sumakay sa kanyang kabayo at nagpatuloy ng paglalakbay. Siya'y tinanggap ng buong kagalakan ng kanyang asawa't mga anak, ngunit ang sawing palad na ama'y nagpanangis kaagad ng magunita niya ang mapanganib niyang pagkapanumpa, at upang mapaliwanag ang sanhi ng kanyang sukal ng loob ay isinaysay ang buong nangyari sa paglalakbay niya.

Ang asawa't anak ng Mangangalakal ay pawang nangapahiyaw ng kahambalhambal at ang buong sangbahayin ay nag-anyong kalagimlagim.

Ang Mangangalakal ay nagbayad ng mga utang, namigay sa kanyang mga kaibigan at naglimos sa mga mahirap, pinalaya ang kanyang mga aliping lalaki't babae, binahagi sa mga anak ang kanyang mga kayamanan, isinau-

ling may dagdag pa ang bigay kaya ng kabyak ng kanyang dibdib, hanggang nakaraan ang taong kailangan na siyang yumaon. Hindi maiulat ang kalungkotlungkot na pangyayari ng magpaalam ang mangangalakal sa kaniyang asawa't mga anak, na ibig mangakasama sila sa kamatayan at hwag mahiwalay kahit sangdali sa kanyang siping. Pagkatapos ng matagal na pagdidilidili at ng walang kasapitang mga pangaliw ay nagpumiglas sa mahibigpit na yapos ng mairog na asawa't mga anak, yumaong napatungo sa pinagkasunduang dako na tabi ng bukal, at doo'y hinintay ang Genio na taglay ang pamamanglaw na karakara'y nahahalata't katutubo sa isang taong papanaw ang buhay.

Samantalang na sa gayong mapauglaw na pagaantabay, ay may napakitang isang matandang lalaki na may dalang isang usang babae, sila'y nagbatian at tumanong ang matanda. "Kapatid ko, ano't naparito sa dakong mapanganib at ilang na pinananahanan lamang ng masasamang espiritu?"

Ng magkagayo'y isinaysay ng Mangangalakal ang boong nangyari sa kanya, at nawika ng matanda: "Ito'y isang pangyayaring kakaiba, kakilakilabot dahil sa ikaw po'y napatali sa isang panunumpang hindi malalabag. Ibig kung mapanood ang pakikipagkita mu po sa Genio.

Pagkasabi nito'y siyang pagdating ng isa pang matandang lalaking may kasunod na dalawang asong itim, na tumanong sa dalawa kung ano ang kanilang ginagawa sa dakong yaon, ang matandang may usa ay nagbigay loob at nagpasiya ang kararating na tumigil din doon upang manood ng mangyayari. Noon din ay sasisipot ang isa pang matandang lalaki na tumanong ding gaya ng dalawa, at ng matalastas ang bagay ay nakiupo sa mga dinatnan sa tangkang mapanood ang wakas ng malungkot na pangyayaring sasapit.

Pagdaka'y natanaw nila sa malayo ang isang makapal na ulap, na kahalintulad ng ipoipong alikabok na pinajikit ng hangin, ulap na pagkalapit sa kanila'y naparam at lumitaw ang napakalaking anyo ng Genio. Hawak nito ang tabak sa kamay na lumapit sa abang Mangangalakal, at kanyang pinagsabihan na hinawakan sa isang bisig: "Tumindig ka na papa-

KATUBUSAN PAGAWAAN NG TABAKO'T SIGARILYO

Daang Clavel 501, Binundok,

TEL. 8524

Ang pagawaang ito ay puhunan ng mga manggagawa at sa mga pilipino na itinayo sa ikagaling nila at ng bayan: kaya't kailangang lingapin natin yamang ang mga yari rito ay isa sa mga pinakamainam, maging sa matabang at maging sa matapang na lasa ng tabako't sigarilyo.

Siya nga nating hititin.

tayin kitang gaya ng pagpatay mo sa aking anak?"

Sa pagkakagitla ng Mángangalakal at ng tatlong matanda ay nangapahiyaw ng pag-iyak.

Si Scheenarda ay nagtigil ng makitang nagliliwanag na ang araw, nguni't ipinasiya ng Sultan na ipagpaliban ang hatol na kamatayan sa babaing ito upang matalos ang katapusan ng salaysay.

Ang Bisir ay nagalak ng di masayod at gayon ding ang kanyang mga kasambahay, ang kalipunan naman ng mga kagawad sa Kapuluangan at lahat na'y humanga dahil hanggang sa sangdaling yao'y buhay pa ang asawa ng Sultan.

Ng kinagabihan ay ipinagpatuloy na muli ni Scheenarda ang kanyang salaysay ng ganitong paraan.

— "Ginoo, palibhasa't naniwala ang matandang may usa na walang pagsalang mamamatay noon ang Mángangalakal, ay naglumuhod sa paanan ng Genio at nagsabing: "Pangulo ng mga Genio, ipinamamahik ku po ng boong pagpapakumbaba sa inyo na ako'y pakinggan bago ibugso ang bagsik ng iyo pung poot. Isasalaysay ku sa inyo ang aking kabuhayan at nitong usang iyo pong nakikita ngayon. Kung mapaniwalaan mu po ba na ang kabuhayan ko'y kagilagilalas at katakataka kaysa nangyari sa Mángangalakal na ito na ibig mu pong alisin ng buhay ipatatawad mu po kayá sa sawing palad na ito ang kanvang nagawang sala?"

Sangdaling nagmunimuni ang Genio at pagkatapos ay nagsabing "Oo, pinapayagan ko."

(Ipagpatuloy)

ANAK-PAWIS: BASAHI MO ITO!

IKAW BAGA AY MANGLILIMBAG?

Umanib ka sa "UNION DE IMPRESORES; Sapagka't ito'y itinatag upang ang iyong pagkawangagawa ay matangkilik.

Sa iyong kinikita umaasa ang iyong anak at tangkilik. Ilagay mo sa katamtaman ang iyong kita o sahod at makikita mong mabubuhay

naman ng katamtaman ang iyong anak o tangkilik.

Ang bagay na ito ay hindi mo maisasagawa. sapagka't hindi kaya ng iyong sariling kapangyarihan at lakas; ang Kapisanang Manggagawa lamang ang mangagagawa nito, at para sa iyo, kung ikaw ay manglilimbag, ay ang UNION DE IMPRESORES. Hindi lamang ikaw ang sa kanya ay nagtataguyod sa Kapisanan, kundi ang lahat ng iyong mga kasama ng dahil sa iyong kapakanan, gaya ng iyong karapatang mabuhay sa iyong paggawa at ang katungkulang tumangkilik at magbigay-buhay sa iyong anak (familia). Sa pamamagitan ng matibay na pagkakaisa at mabisang pagtatangkikan ng magkakaanib ay makikilala ng sa iyo ay nagpapagawa ang iyong mga karapatan at matwid sa paghingi ng tumbas na kapagalan sa pagpapaupá ng iyong lakas at pag-iisip.

ANO ANG DAHILAN AT

MABABA ANG IYONG SAHOD?

Ng sahod na tantong alangin sa iyong kasanayan sa gawain, alangin sa hinihingi ng mataas na gugol sa kabuhayan, alangin sa kama-balan ng iyong kinakain at dinadamit?

Ikaw ay katulad din ng ibang may iniingatang pakikipagkapwa-tao, may sarili ring pananagot sa iyong kapamayanán, may bayan ding inaalaala, may pamamahay na inaaruga, may asawa, mga anak at magulang na tinatangkilik, pinakakain, pinatuturuan at inihahanap ng ligaya; datapwa't ano ang dahilan at mababa ang iyong sahod kaysa iba, sa marumi mong kahanap-buhay? Sapagka't ikaw ay hindi kaanib sa Kapisanang Manggagawa gaya ng UNION DE IMPRESORES na dapat mong kaaniban. Ang UNION DE IMPRESORES ay binubuhay at itinataguyod ng mga manggagawa sa palimbagan upang sa pamamagitan niya ay matamo ang tumbas na kaupahan, alalaong bago'y ng kaupahang sapat sa lahat ng iyong pangangailangan sa buhay, gaya ng pagsunod sa iniaatas ng kalinisan o (higiene), ng pagkain ng masaganá at malinis, ng maayos at malinis na pananamit, ng maaliwalas at malinis na táhanang nababagay sa iyo; ang pagpaturd sa iyong mga anak, ang pagtupad sa iyong pakikipagkapwatao at pakikipamayan, at ang balanang kailangan ng mga bihasa at malalayang tao.

BIBLIA BIBLIA

SA LAHAT NG WIKA

SA

BRITISH & FOREIGN BIBLE SOCIETY

636 Isaac Peral, Ermita.

SOMBRERERIA y SASTRERIA

DE
P. AUSTRIA.

Carriedo 247.
Tel. 4482.

M. H. del Pilar, 409. Ermita.
Tel. 3503.

Nagbibili ng sarisaring mga bagay para sa mga lalake, gaya ng sapatos, medyas, corbata, panyó, lalong lalò na ng mga sombrero rito sa Pilipinas.

ANO ANG DAHILAN AT INILUWAL KA SA MALIWANAG?

Dapat mong tantuing ikaw ay iniluwal sa maliwanag, hindi upang gumawá lamang, kumain at matulog. Ikaw ay iniluwal sapagka't ng ikaw ay mabuhay. Ang buhay ng tao ay humihingi ng pakikipagkapwá-*tao*, ng karunungan at pananagot, ng ligaya at kapanatagan, at ng karapatan at kalayaan sa pakikipamuhay at sa mga katungkulan noon.

Kung ikaw ay walang Kapisanang kinaáaniban, ay ipalalagay na walá kang pakikipagkapwá-*tao*; hindi mo magagampanan ang pananagutang hinihingi sa pamumuhay mo ng malayá at marangál; hindi makasusunod sa mga katungkulan ibinababaw sa iyo ng tumpak na kautusang salig sa iyong pagkakuwal sa sangmaliwanag.

IKAW BAGA'Y SAPAT NANG MAKATANGKILIK SA IYONG SARILI?

May mga paugyayari sa buhay ng tao na di maaring kayahin samantalang siya'y nag-iisá; may oras na, kahi't hindi hinihintay ay dumarating ang sakuná; may mga pagkagipit na di magagamot ng sarili lamang. Sa paraang ito kaya itinatag ang Kapisanang Manggagawá, at kaya nagkakatangkilikan ang magkakaanib. Iniilag sa pagkasesante, binibigyan ng gawin ang walang pinapasukan; dinadamayan ang mga nangangailangan ng pagdamay; sinasaklolohan ang mga humihingi ng saklolo; inaabuluyan ang mga may sakit na kaanib at gayon din naman ang mga naulila ng bawá't kaanib.

Sa isang katagá, ang UNION DE IMPRESORES DE FILIPINAS, gaya rin ng taang Kapisanang Manggagawá ng Magkakahap buhay, ay itinatag at mapagsumat, hindi sa kapakanán ng kanyang mga kaanib at sa ikapapanatag at ikagiginhawá ng asawa, mga anak, magulang at tangkilik ng kaanib

IKAW BAGA'Y DEMOKRATA O NASYONALISTA?

Hwag mong isaisip ang tuntuning "*partidista*". Ang UNION DE IMPRESORES ay labás sa alin mang lápiang poltiko; walang mga poltiko na makapanghihimasok sa kapakanán niya. Siya'y binubú ng mga tunay namangagawá lamang at walá nang iba.

Kaya't kung ikaw ay naniniwalá sa tun-

tuning: "Sa kapakanán ng iyong anak ay anak mo rin ang nanghihimasok at nagpapa-siya" ay bukás ang pintó ng UNION DE IMPRESORES sa iyong pag-anib; datapwa't kung ang paniwalá mo nama'y nasasalig sa: "Ang kapakanán ng iyong seriling anak ay dapat panghimasukan at pagsamantalahan ng iba na di mo kaanoano" ay masasabi ng UNION DE IMPRESORES na pintó ang kanyang pintó sa iyo: walá kang daang makaratig sa sinapupunan niya.

UNION DE IMPRESORES DE FILIPINAS

546 El Dorado, Kyapo, Maynila

Ang mga Hiwaga ng Inkisisyon sa Espanya

Sinulat ni M. V. de Ferreal.

Salin ni S. G. Calderón

(karugtong)

XI.

ISANG DAMDAMIN NG INKISIDOR

Sa dalawang bwan pagkalayá ni Dolores sa mga pag-uusig ni Pedro Arbues ay namuhay siyang payapá sa bahay-ampunan pinaglagyan sa kanya ng apostol, na siyang sa kanya'y kumakalingá. Dalawang bwar na rin namang naghihirap ng libim ang abang si Manuel Argoso sa mga bilangguan ng inkisisyon, doon sa malalawak na libingang warl di na maaaring labasan ng sinomang maybuhay.

Gayon mang hinanap na maigi at pinagsikapang ng gayon na lamang ni Enriquez, na noo'y gobernador sa Sebilya, ay di rin natagpuan ng inkisidor ang kinararoonan ni Dolores Argoso, palibhasa't nag-ibá ng pangalan sa "abdya ng mga Karmelita". Ang mahalay na damdamin ng inkisidor ay nagpuyos, at sa di pangyayaring masiyahan, ay sumamá ang loob ng di kawasá at napoot harggang sa nagtaglay sa kanyang tampalasang kalooban ng panghihiganti doon sa mga sawing palad na nangahulog sa kanyang balakyot na kapangyarihan upang mangáhatulan.

Sa pagkakabuyó sa mga udyok ni José ó

BAHAY SANGLAAN

— NF —

ZAARIAS DE GUZMAN

Daang Villalobos 144, Kyapo.

Tel. 3595.

Mabuting maghalagá sa mga hiyas, na gaya ng mga brilyante, perlas, gintó at iba pang mga bagay na may halagá. Mataas ang turing sa mga pagtasa, magaan ang patubó.

THE AMERICAN BIBLE SOCIETY

503 AVENIDA RIZAL.

Nagbibili ng mga Biblia sa iba't ibang wika.
Inyong pagsadyain at pagkalooban kayo ng
ayon sa halagang taglay ninyo.

mahanġa'y sa simbuyó ng nápakasamang kilos ng mabanġis niyang likas ng dahil sa baguhang ito na warí siyang umakay sa kanya sa mġa katampalasanan, ay ibinugsó ni Pedro Arbues sa kanyang ulo ang mġa sumpá ng Espanya; ni ang mġa pahirap, ni ang kalagimlagim na mġa kalagayan ng bilanguan ay dí nakapigil ng kanyang hanġarin na lubhang malayó sa kanyang pagkatao, ng mġa hanġaring mapusok at mahalay na sukat sa málala ang magandang andalusa ay nagaalmpuyó sa kalooban ng kahalayhalay na si Arbues.

Sa pagbubugsó kay G. Manuel Argoso ng kanyang boong galit at poot, ay walang ibang adhiġá ang inkisidor liban sa takutin ang abang si Dolores upang sa pangġilabot ay pumayag sa kanya; siya'y kumilos ng kilos ng taong matalino, ng kilos ng taong nakatatarok ng kalooban ng mġa babae. Kung siya'y dakipin, isilid sa mġa bflangguan ng inkisision, pahirapan hanggang sa mamatay anong mahihitá sa lahat ng ito?—mangyayaring ang lahat na ito' matiis ng bayaning dalaga hanggang sa mamatay, sapagka't may pag-ibig kay . . . Datapwat kung pig-usigin ang kanyang ama, isakamay ng mġa berdugo ng inkisision upang kutayin at pahirapan ng hanggang sa katapustapusang pahirap ng hukumang yaon, ay isa nġang salabid na dí kaya at sukat makapangġilabot sa sawing palad na kay Dolores. Kung makita ngá na isinasakamay ng mġa berdugo ng kakilalabot na hukuman ang kanyang matanda't maranġal na amá, itong amang nagmamahal sa kanya ng boong paggiliw, na dahil sa kanyang mġa kalingá ay dí niya lubhang ipinaghirap ang pagkawalá ng isang iná, ay dí ngá makapipigil itong sawing dalaga na dí pumayag sa mahalay na pasiya ng bunying si Pedro Arbues; at siyang dahilan ng ipinagdaramdam ng balakyot na ito na kung bakit dí mátuklasan ang kinaroroonan niya, dangang talastas niya na walang salang titiisin ang lahat máligtas lamang ang kanyang amá.

Walá nġang mangyari sa paghahanáp ng nangagkukunwang mġa kawal ni Kristo; walá nġang mangyari sa nakapangġilabot na pagkakapatirang pinamumuruan ng masigla't tulong si "Mandamiento" kahi na't pangakuan ng nakasisilaw na salapi at kalingá; para bagang kinakalingá ng kapangyarihan ng Dyos ang dalaga na inampon ng taong nápakabanal;

ENGRAICIO DE ASIS

Nagpapasanglá ng alahas, at ibp. Murang magpatubò, mahal humalaga. Bukás kahi't araw ng pista.

Daang Azcarraga Blg. 1338, Kanto ng Benavides, Irozo.
TEL. 3396. Maynila.

ó kaipala'y dí pa pinasisiyahan ng langit ang siya'y madakip.

Ang pagkadakip na ito ay warí dí lubhang málalaon at mangyayari.

Si Arbues ngá ay guló ang isip dahil sa dí pagkatagpó ng kinaroroonan ni Dolores, at sa kanyang kalooban ay bahagvá nang sumasagila ang mġa bisyong taglay na gaya ng paglalangó at ng balakyot na pagpapahirap doon sa mġa sawing palad na mġa babae ngagsisipayag sa kanya upang hwag inaghatá ng mġa pahirap ng inkisision.

Si Dolores na lamang ang tanġing tinataglay niya sa alaala.

Lubos niyang itinalagá ang kanyang katahimikan dito sa larawang kahalihalina; hindi sapagka't ang kanyang abang kalooban ay mangyayaring humandusay sa isang tunay na pagsintá, kungdí sa ibinubunġa nitong mahiwagang katalagahan na kung minsá'y nag-ibig na pagbatahin ang lalong kasamasamaan sa kapangyarihan ng isang maganda't dalisay at dí man lamang mawawaan ang talagá ng Dyos ni dí makapailanglang sa kanyang taas ng dahil sa pagsisising nagpapabagong anyó sa tao, ay tuloy nagkukusa at maligayang napahihinuhod sa sinisinta.

Sa kasamaang palad, dito sa ganitong uri ng daindamin ay napasasaklaw ang isip sa mġa dinaramdam, na kung masiyahan ang mġa ito, ay napaparam ang ningus ng pagsinta na nakapagpapalambot ng matigás na bató, at tanġing nilalabi ang kahayupan at kabanġisan, doon sa ilang sangdali'y inakalang tao.

Sa pagkalugmok sa dí masayod na simbuyó ng matinding pagsinta at sa pagbabalisá ng inkisidor sa Sebilya ay humanap sa lilim ng mayabong na halamanan ng isang kanlungan na kanyang ikalalaya sa mġa pangitain namumuntot sa kanya.

LA PAZ Y BUEN VIAJE

SOCIEDAD EN COMANDITA

Acciones al alcance de todas las fortunas desde UN PESO cada accion.

Bajo la Gerencia y Administracion de Teodoro Sandiko.

Fabricación de Tabacos y Cigarrillos de menas y marcas exquisitas y á precios módicos.
Oficina Central: Asuncion 429 Manila. Tel. 8041.

PASANGLAAN

NI

FAUSTO O. RAYMUNDO.

Daang Ilaya blg. 641-645 pagliko sa Aceiteros, San Nicolás, Maynila.

MATAAS humalagá sa isinasanlá, MABABA ang patubo. MADALING pagsanlaan at gayon din kung tubusan.

Nagbibili ng mġa hiyas na BRILLANTE, PERLAS, GINTO at PILAK sa halagang lalong mura.

👑 PACO STUDIO 👑

1430 HERRAN

May manunuklay na walang
BAYAD.

Siya sa sarili ay nagsasanay na magwaksi ng kanyang mga dinaramdam.

Nguni't sa kabilá ng pagkuló ng kanyang dugó, ang nangangamoy na bangó ng mga bu-laklak ng mga pund ng suhá, na nakalilitó ng isip ng lalong pantas, ay pumukaw ng kanyang pag-iisip. Sa pagkasanghap nitong nakalalangóng bangó ay para bagang lumiligid sa kanya ang sarisaring kasayahan.

Bagama't noo'y Abril pa lamang, ang hangin ay may kainitan na para bagá ng tag-init sa mga lalawigan ng hilaga.

Sa silong ng magandang langit ay nagki-kislapan ang libolibong bituin na para bagang mga kahalihalinang panoorin.

Ang gabí ay hindi lubhang aliwalas, at noo'y may nangagpuputian at nangagkikinangang alapaap na nangagdadaang parang maliliksing anino; yao'y mapagkakamalian na isang samahan ng mga *duendeng* di mahipò at lalang ng ibang sangdaigdig, na nagsisiparito upang mangulo sa pagkapukaw ng katalagahan, ng masayang pamumulaklak ng tag araw.

Walang ingay na nangahas pumukaw ng katahimi-kan sa guniguining ito; nguni't ang pagaspas ng mga dahon ay nahahalintutad sa isang mahiwagang ting'g na lihim ng paghahalikan, at kaypala'y dito man sa di kawasang pananaganá ng sang-katalagahan sa oras ng pagkapukaw, ang makapangyariha't di nakikitang kamáy na sumuspot hanggang sa kanyang kalooblooban ay lumilikhá nitong bahagya at di madamang hinugong, nitong katwá at tugmatugnang taginting na di napupunang madalas ng pakinig ng taynga, nguni't namumukaw ng kalooban sa mga oras ng pagpapahinga at pagdidilidili nito.

Sa panghihiná niya—sa pagod, at sa pang-lulupaypay sa laging pagbabalisá, dahil dito sa pag-iinit na nakababaklá ng kálulwa at katawan, ay napasandal si Pedro Arbues sa isa sa mga bangkó niyaong kahalihalinang ilang.

Doo'y nangumbabá at nápatuló ang luhá

Carlos F. Malfort

FOTOGROFO

SAN FERNANDO 940, BINONDO, MANILA.

Sinomang ibig paretrato ay maaaring tawagin siya sa sariling bahay ó kaya'y pagsadyain naman siya sa kanila.

Paunawa

Sino mang ibig sumuskribí rito sa "Patnubay ng Bayan" ay sumulat kay S. G. Calderón, 758 R. Regente, Binondo, Manila. ₱1.00 isang taón sa Maynila. ₱1.20 sa lalawigan.

Ang sa bawá't taóng nagdaan ay ₱2.00.

sa galit at poot ng mababagsik niyang mga mata na ang pananalas ng tingin ay nakapaningilabot sa sangbayanan.

Natigilan ng di kawasá; may ilang sangdaling nanatiling gayon na di nagsasalitá, ng di man lamang inihahayag ng mga himutok ng kanyang kalooban ang hirap na pumipig-hati sa kanya.

Sa pagkakatigil na parang isang batang matatakutin, ay nápahimbing ang tigreng inkisidor sa isa riyan sa mga pagkakatulog na nakasisindak.

Itutuloy.

Pakikilugod

Ang kaibigan naming si G. Feliciano Bautista sa bayan ng Santa Ana ay doktor na ngayon sa pauggagamot at gayong kapagdodoktor pa lamang ay nababalitaan namin na ang lahat ng gamutin niya ay napagagaling: kaya't binabati namin siya ng boong lugod at parit ng bayan ng Santa Ana sa pagkakaroon ng ganitong mapalad na doktor.

Si Sixto Magpantay

Ang aming kaibigan at kasamang manunulat na si G. Sixto Magpantay ay sumakabilang buhay nitong bwang nagdaan. Ito ngang "Patnubay ng Bayan" ay nakikidamay sa kadalam-hatiang tinataglay ngayon ng kanyang asawa, magulang at kamag-anakan at tuloy idinadalan ngin namin na tanggapin nawa siyang malwalhati ng Maykapal.

Maligayang Bati

Noong iká 12 ng bwang tinalikdan ay nagisang palad ang mga kaibigan naming si Dr. Feliciano Bautista at ang bunyong maestra sa Páco Intermediate School, na si Ginang María Rodil.

Pinasasapitan ngá namin sila ng maligayang bati.

Ibig ba ninyong magkaroon ng mga mainam na kasuutan ayon sa bagong panahon? Kung gayon, magsadya kayo sa patahian ni

ISAIAS ALVARAN.

606 Azcarraga, Tondo.

MANILA.

MGA AKLAT NA KAILANGAN

MUNTING DICCIONARIO
INGLES-TAGALOG

AKDA NI

SOFRONIO G. CALDERON

— P- 1.20 —

POCKET DICTIONARY
INGLES - ESPAÑOL - TAGALOG

AKDA NI

SOFRONIO G. CALDERON

— P- 1.20 —

DICCIONARIO

• INGLES-ESPAÑOL-TAGALOG

Con partes de la oración y pronunciación figurada.

Akda ni SOFRONIO G. CALDERON

-P- 4.50 y P- 6.50

Ipinagbibili sa lahat ng Lihreria at sa Libreria ni Sofronio G. Calderon.
758 Reina Regente, Binondo, Manila.

Taller de Encuadernación

NI

Sofronio G. Calderón

758 Reina Regente, Binondo.

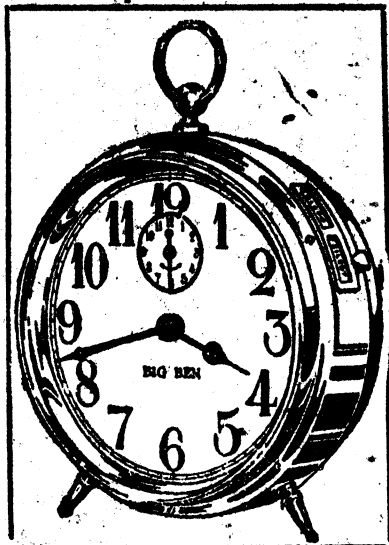
WMS

Murang tumanggap at mabuting yumari.

Gumagawa ng mga pads na gamit sa
mga páaralan at sa mga opisina.

RELOJES DE MESA

DE LAS MARGAS MAS ACREDITADAS
DEL MUNDO

"BIG BEN"

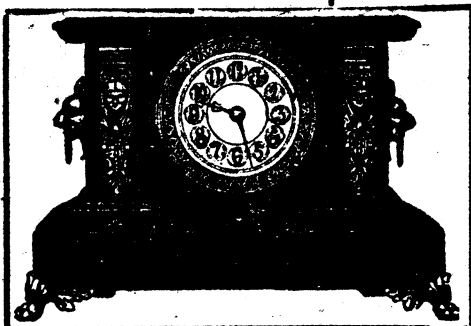
Universalmente esta reconocido
como el mejor Reloj-Despertador.
Si se quiere es de repetición
Precio: -P- 6.50

Artísticos Relojes de metal do-
rado para mesa.

Desde P4.00 á P25.00

EMPLEAREIS
BIEN VUESTRO
DINERO COM-
PRANDO UNO
DE ESTOS RE-
LOJES, CUYA
EXACTITUD OS
LA GARANTI-
ZAMOS.

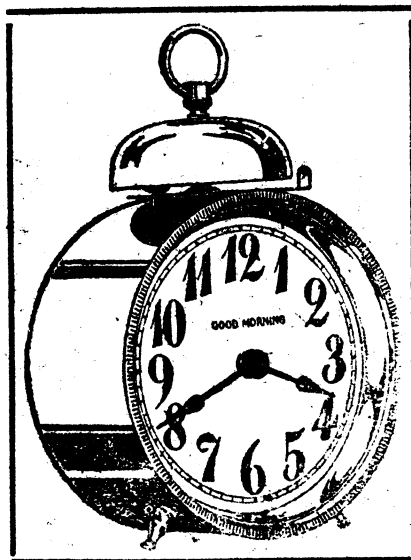

"NEW HAVEN"

Es la marca de estos hermosos Re-
lojes de Mesa.

La cuerda es de 8 días y dan las
horas y media horas.

Precio: P 12.

"BUENOS DIAS"

Es un Reloj-Despertador de precio muy
económico y de un resultado muy
positivo -P- 2.75

H. E. Heacock Co.

Escolta 121-123